

Kapacitetsanalyse som inspiration til bedre drift

3 spørgsmål

Idrættens største udfordringer III

*Vejen Idrætscenter
d. 4. september 2013*

Kapacitetsudnyttelse måler andelen af tid inden for givent tidsrum en facilitet er **i brug til aktivitet**

Peter Forsberg
Analytiker

Idrættens Analyseinstitut
Play The Game,
Videncenter for Folkeoplysning

*Tlf.: 4088 5279
e-mail: peter.forsberg@idan.dk*

Kapacitetsanalyse som inspiration til bedre drift

3 spørgsmål

- 1 Hvordan er presset på faciliteterne?
- 2 Hvordan kan vi karakterisere den fri tid?
- 3 Hvordan sikrer vi god (og bedre) udnyttelse i fremtiden?

Stor interesse for 'generelle' undersøgelser på kommuneniveau:

Bredt fokus:

- Idrætsvaner/deltagelse (børn/voksne), foreningernes tilstand, tal på faciliteter og brug, renoveringsbehov mm.

Bl.a. i Vejen, Ringsted, Høje-Taastrup, Frederikssund, Middelfart, Bornholm, Gentofte, Næstved, Vordingborg, Syddjurs, Slagelse, Horsens, Allerød, Helsingør, Roskilde, Gladsaxe, Aarhus, Furesø, Mariagerfjord kommuner

Brede resultater:

- Kortlægge idrætten i kommunen, viden om ønsker og behov hos borgere, foreningers understøttelsesmuligheder, kommunens rolle, behovet for faciliteter, fremtidige anlægsbehov osv.

Begrænset fokus på kapacitetsudnyttelse

Men kapacitetsudnyttelse er de senere år også kommet på dagsordenen:

Fra fokus på flere faciliteter til bedre udnyttelse!

- Hvem afholder aktiviteter, og i hvilket omfang udnyttes idrætsfaciliteter?
- Hvordan dækker de eksisterende faciliteter borgernes behov, og hvilke faciliteter kan det være relevant at bygge?
- Kan vi med de samme udgifter få plads til flere idrætsaktive/nye udøvertyper/hold for de samme penge?

Hvad ved vi om kapacitetsudnyttelse?

Hvordan er presset på ~~faciliteter?~~ store idrætshaller?

(Idrætshal = 799 m2+)

- Er især vigtige for **børn og unges** idrætsaktiviteter
(og kommuners bestræbelser på at efterleve folkeoplysningslovens sigte)
- Er typisk blandt de **mest efterspurgte** lokaler blandt **foreninger** og brugere
- Foreninger og brugere giver tit udtryk for **mangel på haller**

Men er der mangel på haltid?

Kapacitetsudnyttelsesnedslag

Kapacitetsudnyttelse i store idrætshaller i en række danske kommuner

(NB.: alle dage, 8-23) **87%**
(Aarhus Kommune 2011)

71%
(Ibsen, Thøgersen, Tofft-Jørgensen 2013)

70%
57%
(Høyer-Kruse, Forsberg 2013)

88,9% (NB.:16-20)
68,5%
(Københavns Kommune 2013)

(NB.: alle dage, 8-23) **54%**
(Varde Kommune 2013)

(NB.: alle dage, 8-23) **68,6%**
(Faaborg-Midtfyn Kommune 2008)

74%
48,5%
(Høyer-Kruse, Iversen 2013)

Hele dagen
Prime-time,
(eftermiddag/aften)

Kapacitetsudnyttelsesnedslag

Kapacitetsudnyttelse i store idrætshaller i en række danske kommuner

Analyserne indikerer:

At der er en **del fri tid** i de eksisterende idrætsfaciliteter – det gælder også i **prime-time**

At der er forskel på kapacitetsudnyttelse på tværs af haller: **tidspunkt, geografi** og **miljø/oplevelse** betyder noget...!

At de kommunale fordelingskemaer ofte **ikke tegner et retvisende** billede af udnyttelsen

At der er fri haltid, som måske kan aktiveres i stedet for **nybyggeri**

(NB.: alle dage, 8-23) 8
(Aarhus Kommune 2013)

Thøgersen, Tofft-Jørgensen
2013)

0%
0%
er-Kruse, Forsberg 2013)

(NB.: alle dage, 8-23) 54
(Varde Kommune 2013)

,9% (NB.:16-20)
5%
enhavns Kommune 2013)

74%
48,5%
(Høyer-Kruse, Iversen 2013)

(NB.: alle dage, 8-23) 68,6%
(Faaborg-Midtfyn Kommune 2008)

Hele dagen
Prime-time,
(eftermiddag/aften)

Kapa

Kapacitet
kommune

MEN analyserne har begrænsninger og området skal udvikles:

De er udført af **forskellige aktører** efter **forskellige metoder** og varierer i omfang

Det er derfor svært at **dele** og **sammenligne** resultater, skabe et fælles vidensgrundlag og bruge **'process-benchmark'** (lære af andres erfaring) og dermed udstikke generelle anbefalinger om god udnyttelse

Vi mangler **'indicators'**, **'measures'** og **'benchmarks'** (selvfølgelig tilpasset en dansk-kontekst)

Det gode spørgsmål:

Er det nødvendigt at **starte forfra** hver gang, og modvirker forskelligheden hér optimal **kapacitetsudnyttelse?**

Rudersdal Kommune som metodeeksempel...

Også brugt i Assens, Faaborg-Midtfyn, Aalborg og Furesø kommune

Facilitetsanalyse

Borgernes idrætsvaner og brug af faciliteter og udeområder i Rudersdal

Facilitetsanalyse

Borgernes idrætsvaner og brug af faciliteter og udeområder i Rudersdal

Idrætsliv og faciliteter i Rudersdal Delrapport 2

Idrætsliv og faciliteter i Rudersdal Delrapport 2

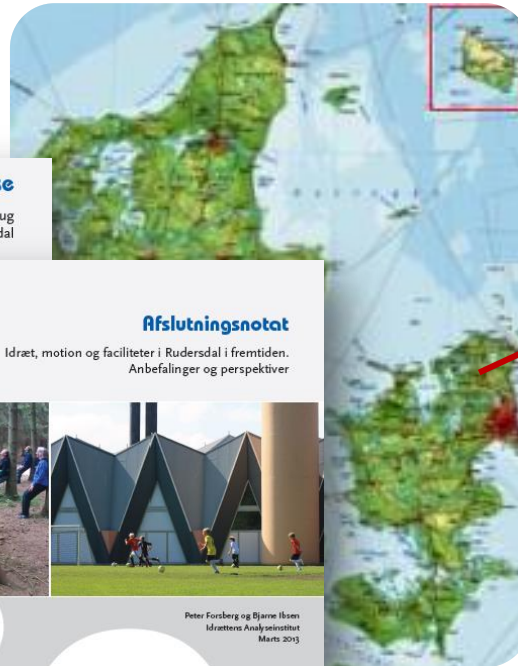
Afslutningsnotat

Idræt, motion og faciliteter i Rudersdal i fremtiden. Anbefalinger og perspektiver

Idrætsliv og faciliteter i Rudersdal Afslutningsnotat

Peter Forsberg og Bjarne Ibsen
Idrættens Analyseinstitut
Marts 2013

71%

(Ibsen, Thøgersen, Tofft-Jørgensen 2013)

70%

57%

(Høyer-Kruse, Forsberg 2013)

88,9% (NB.:16-20)

68,5%

(Københavns Kommune 2013)

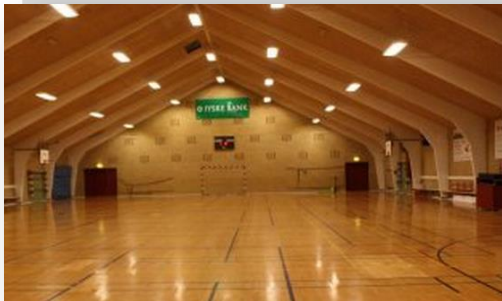
Kort om **metode** (ph.d.-stipendiat, Evald Bundgaard Iversen, SDU)

To udvalgte uger i højsæsonen på hverdage (kl. 8-22)

'Skrivebords'-observation

Er hallen **booket** til aktivitet?
- Kommunale fordelingskema

Er der **reelt aktivitet** i hallen?
- Observation (termisk kamera)

NO SHOW

SHOW

Udnyttelsesprocent af hal/haller

'On-site'-observation

Kort om **metode** (ph.d.-stipendiat, Evald Bundgaard Iversen, SDU)

To udvalgte uger i højsæsonen på hverdage (kl. 8-22)

'Skrivebords'-observation

Er hallen **booket** til aktivitet?
- Kommunale fordelingskema

~~Er der **reelt aktivitet** i hallen?~~
- Observation (termisk kamera)

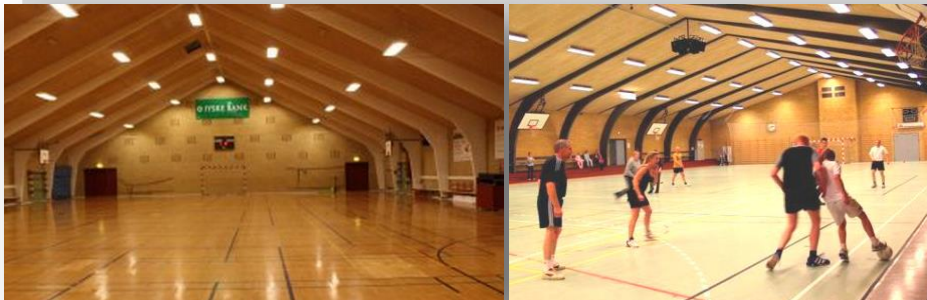
'On-site'-observation

Er der **reelt aktivitet** i hallen?

Fordele ved manuel-registrering:

- Hvilke aktiviteter er der tale om?
- Hvem er de aktive? (alder/køn)
- Hvor mange er aktive?
- Hvem arrangerer?
- Hvor stor en del af lokalearealet, er i brug?

Bedre udgangspunkt for **fordeling af tider** og **udnyttelse**, åbner for kreative løsninger og skaber **viden** om aktiviteter og udnyttelse

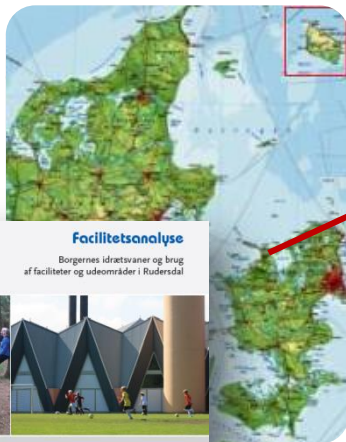
NO SHOW

SHOW

Udnyttelsesprocent af hal/haller

2 Hvordan kan vi karakterisere den fri tid?

70%

af tiden i store
idrætshaller fra kl.
16-22 er i brug
(Høyer-Kruse, Forsberg 2013)

2 Hvordan kan vi karakterisere den fri tid?

70
pct.

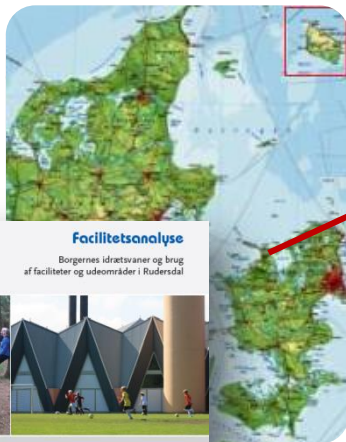
Udnyttet til aktivitet

30
pct.

Ikke-udnyttet

Hvorfor er der fri tid i haller?

Hvorfor er der fri tid i hallerne, når de er booket fuldt ud?

Facilitetsanalyse

Borgernes idrætsvaner og brug af faciliteter og udeområder i Rudersdal

Idrættstil og faciliteter i Rudersdal
 Delrapport 2
 Peter Fjordberg og Jens Hoyer-Kristen
 Idrættens Analyseinstitut
 Marts 2013

Tre årsager/former for ikke-udnyttet haltid

(30 pct. er ikke-udnyttet til aktivitet – dvs. tom hal)

24

- 2 Brugere anvender ikke deres tid fuldt ud – de starter for sent eller slutter for tidligt
- 3 Brugere bliver væk fra deres planlagte forløb (no show)

6

- 1 Brugere efterspørger ikke tiderne

Tider er (måske) ikke eftertragtet:

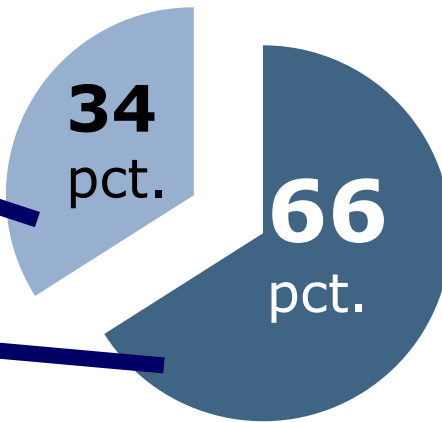
- Gøre tider/haller mere eftertragtet
- Oplyse om ledige tider!?
- Skabe incitament for at bruge ikke-anviste tider

Tre årsager/former for ikke-udnyttet haltid

(30 pct. er ikke-udnyttet til aktivitet – dvs. tom hal)

24

- 2 Brugere anvender ikke deres tid fuldt ud – de starter for sent eller slutter for tidligt
- 3 Brugere bliver væk fra deres planlagte forløb (no show)

6

- 1 Brugere efterspørger ikke tiderne

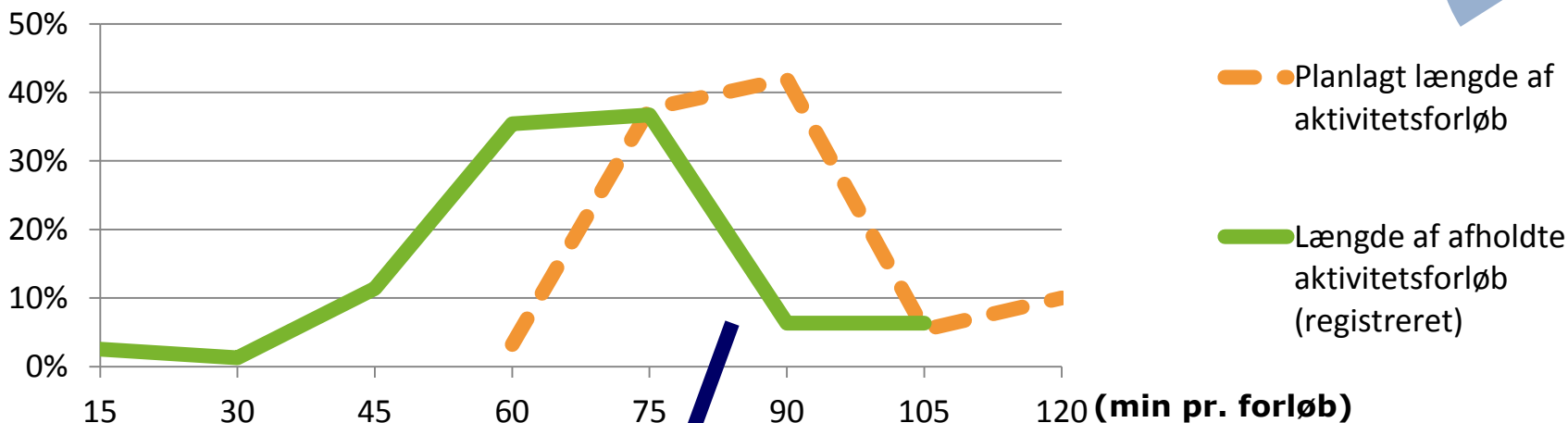
Tider er (måske) ikke eftertragtet:

- Gøre tider/haller mere eftertragtet
- Oplyse om ledige tider!?
- Skabe incitament for at bruge ikke-anviste tider

Tider er eftertragtet – og kan komme i spil over for andre.

Ikke-udnyttede **eftertragtede** tider pga. for korte forløb

34
pct.

I gennemsnit varer de planlagte forløb omkring **15 minutter kortere** end planlagt

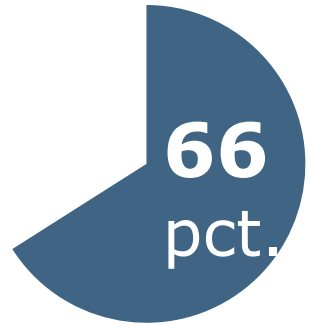
Er der tale om systematik eller tilfældighed?

Kan vi gøre **fordelingskemaer** mere smidige, så de passer bedre til behovet?

Ikke-udnyttede **eftertragtede** tider pga. manglende fremmøde (og **incitament**):

- Hvad er konsekvensen ved manglende fremmøde?
- Hvordan skaber man et miljø, hvor det er naturligt at melde afbud?
Især foreninger har svært ved at melde afbud
- Får foreninger og andre brugere en gevinst ved at melde afbud?
En tidsbørs eller lignende?

Men kig også på:

- Kan man få plads til sæsonudsving med den nuværende fordelingsmetode/skema?
- Kan online-bookingsystemer være en del af løsningen?

3 Hvordan sikrer vi god (og bedre) udnyttelse i fremtiden?

Fortsætter med at undersøge området!

- Vi ved for lidt om idrætsfaciliteter, behov, efterspørgsel, drift, ledelse af faciliteter og betydningen for kapacitetsudnyttelse.
- Undersøgelse af kapacitetsudnyttelse skal (fortsat) kobles med viden om f.eks. idrætsvaner og foreningsliv i kommuner.

**Behov for at etablere området
som et vidensfelt**

Tak for opmærksomheden

Spørgsmål?

**Idrættens
største
udfordringer III**

*Vejen Idrætscenter
d. 4. september 2013*

Peter Forsberg
Analytiker

Idrættens Analyseinstitut
Play The Game,
Videncenter for Folkeoplysning

*Tlf.: 4088 5279
e-mail: peter.forsberg@idan.dk*